

Brændevin, da troer jeg, at Spørgsmaalet nærmest maa bedømmes fra det moralske Standpunkt; en anden Sag er det, om man i saa Henseende har Midler til sin Naadighed, om man troer igjennem Lovgivningen at kunne virke Noget dertil. Jeg antager virkelig ikke, at Nogen vil sige, at man Intet bør gjøre for at opnaae moralske Diemed; men jeg kan meget godt forstaae, at man ved de Midler, der overhovedet staae til Lovgivningsmagtens Naadighed, ikke troer at kunne opnaae det moralske Diemed. I Norge, hvor de Bestemmelser, hvorom der her er Spørgsmaal, ere indførte i en langt videre Udstrækning, har der været deelte Meninger om, hvorvidt Afgiften har virket til Fremme af det sædelige Formaal; men man synes ganske almindeligen at være kommen til den Overbeviisning, at denne Afgift i alt Fald er overmaade hensigtsmæssig, blot som Afgift eller Skat betragtet.

Udsærling: Det er vist ogsaa det eneste rigtige Hensyn, som bør afgjøre denne Sag. Er det en Betsatning, som uden store Opkrævningsomkostninger kan indbringe en passende Stilling, saa kan den maaskee være værd at beholde; er den derimod ikke det, saa ere de moralske Hensyn vist ikke værd at lægge Mærke til. Man kommer ikke til at opdrage Folk og gjøre dem ædruelige ved den Art Betsatning, og jeg troer derfor ikke, at det har noget Bæstentligt paa sig.

Forinden jeg gaaer ind paa Lovforslaget i det Hele, skal jeg endnu omtale en af de Bemærkninger, som her ere gjorte, nemlig af det ærede Medlem fra Viborg (Bregendahl). Jeg troer ogsaa, at det er et af Misgrebene ved dette Lovudkast, at det deler imellem Grosserer og Kjøbmand; man kan ikke drage en Linie, de 100 Pund Altsaa ere formeget, og de 20 Pund kunde være forlidet, kort sagt, hele dette Forsøg, som er gjort paa at udsøndre saadan Grosshandel og Smaahandel, er, som jeg troer, aldeles forgjæves og vil kun føre til idelige Stridigheder; den ene vil ligge paa Luur efter den anden for at bevise, om der er solgt 99 Pund og 31 Lod eller 100 Pund Altsaa, thi Altsaa sælges i Smaquantiteter — jeg nævner dette, fordi det er

det, der staaer først paa Listen og bringer En til strax at trække paa Smilebaandet, men det er af ingen Betydning for den hele Sag; jeg troer, at Loven kan lykkes overmaade godt uden det, og derfor skal jeg ikke berøre det yderligere.

Det har været mig kjært at høre, eller rettere sagt at bemærke, — thi jeg har egentlig Intet hørt, — at det synes, som Ingen her i Thinget har imod Loven i det Hele. Havde der været Nogensomhelst heri Thinget, som havde imod en Afgjørelse af Ræringsspørgsmaalet, der saa omtrent lignede den foreliggende, saa maatte man jo have ventet, at de først og fremmest vare traadte frem og havde sagt: „Loven i det Hele taget ønske vi ikke skal komme igjennem“, og viist, hvorfor de ikke ønskede den. Det er en stor Støtte for os, som ønske en forbedret Ræringslovgivning, at vide, at det allerede er kommet saa vidt, at Ingen for Alvor siger, at der ikke skal skee Noget, at Ræringsspørgsmaalet ikke skal finde sin Afgjørelse, og derved forekommer det mig ogsaa er afgjort hele Betydningen af alle de forskjellige Petitioner, som her ere blevne omtalte. Det er Bestræbelser af enkelte Interesserede i Spørgsmaalet; det er deres sidste Krampetrækninger; men deres Repræsentanter finde det ikke engang Umagen værd her at forsvare Sagen; saaledes stiller det sig idetmindste i dette Dieblisk; vi ville faae at see, om det er bedre. Sagen er ogsaa overmaade vanskelig at forsvare; thi det Videste, de kunne komme til, er ikke at udsøndre enkelte Byer, men at tage Sagen ganske simpelt, som den foreligger. Dufte Kjøbstæderne fremdeles at leve under bundne Ræringsforhold, nu vel! lad dem faae deres Billie. — Landet har jo kun eet Baand, forresten er det frit, og det er Bevillingen, og den maa affaffes — og vi ville da faae at see, naar vi træde ind i de næste Aar, hvortledes man befinder sig derved. For Dieblisset er det netop saaledes, at der paa Landet er fuldkommen Ræringsfrihed under Hans Majestæts Bevillingsret, og Hans Majestæts Bevillingsret skal grundlovmæssigt, saasnart det kan lade sig gjøre, høre op at være virksom; den er kun en temporair Foranstaltning, der undtagelsesviis skal vedblive, saalænge Forholdene